

Jubel över Prisavtalet framgång i december förra året. Bland de jublande syns FN:s generalsekreterare Ban ki-Moon, Frankrikes utrikesminister Laurent Fabius och president François Hollande.

Lång väg kvar till climateffekt

PARISAVTALET Nu är det klart. EU kommer att ratificera klimatavtalet från Paris – vilket gör att det träder i kraft före nästa stora möte som hålls i november. Innebär det att klimatet är räddat? SvD reder ut vad som händer nu.

TEXT: JENNY STIERNSTEDT OCH SANDRA JOHANSSON

TRUMP OCH POLEN KAN SÄTTA SIG PÅ TVÄREN

Även om det internationella klimatavtalets ikraftträdande i princip är i hamn har avtalet motståndare:

Den republikanska presidentkandidaten Donald Trump har hotat med att han kommer skrota avtalet om han blir vald. Vid presidentvalet 8 november har dock avtalet om allt går enligt plan trätt i kraft och att dra sig ur kan ta tid. Dock förlorar världen en viktig spelare om Trump inte vidtar klimatåtgärder. USA står för cirka 18 procent av världens utsläpp.

Förutom Trump har Polens regering varit en motståndare –

landet hotade under fredagen hela EU:s ratificering när EU:s miljöministrar samlades för att godkänna avtalet. Till slut gav dock Polen med sig.

Polens energi kommer huvudsakligen från kol och närmare 200 000 människor arbetar i landets kolgruvor. Den polska regeringen är rädd för att klimatåtgärder ska dra ner priset på fossil energi och att Polen då ska tappa konkurrenskraft.

– Möjligheterna för EU-länder att protestera har nu minskat radikalt, säger Fredrik Erixon, chef för den Brysselbaserade tanke-smedjan Ecipe.

EU OCH RIKSDAGEN KLUBBAR

På fredagen firade europeiska politiker att EU ratificerar Parisavtalet, vilket innebär att det kommer att hinna träda i kraft före nästa stora klimatmöte som hålls i Marrakech i Marocko. Dock återstår en del saker innan det blir verklighet.

På tisdag röstar EU-parlamentet om Parisavtalet. För att avtalet ska träda i kraft krävs att det godkänns av åtminstone 55 länder som står för minst 55 procent av utsläppen globalt. Om den gränsen inte passeras tidigare i veckan (Indien väntas ratificera i dag, Kanada och några mindre länder kan också följa de närmaste dagarna), så kommer den att klaras med råge när EU – som står för drygt 10 procent av de globala utsläppen – gjort sitt. FN-mötet i Marrakech inleds den 7 november.

I Sverige tas ett beslut i riksdagen om ratificering 12 oktober.

Eftersom tiden är knapp inför mötet i Marrakech är det sannolikt att det rent innehållsmässigt kommer att vara ganska blekt. Dock är symboliken viktig.

– Att Parisavtalet hinna träda i kraft före mötet i Marrakech har stor betydelse rent politiskt. Det innebär att vi upprätthåller ett momentum, säger Sveriges nye klimatambassadör Lars Ronnås.

Indien väntas ta beslut i dag. Premiärminister Modi vid förra årets Parismöte. FOTO: MICHEL EULER/AP

BRÅK OM PENGARNA

Som alltid tar saker och ting tid när hela världen samlas till förhandlingar. Centralt under mötet i Marrakech blir sålunda att komma överens om en agenda inför framtida sammankomster.

– En första fråga blir att sätta dagordningen. Formalia och rammar blir det stora och kommer att uppta mycket av tiden, säger Sveriges klimatambassadör Lars Ronnås.

Konkreta sakfrågor kommer också att diskuteras. En är den som handlar om skador och förluster (för fattigare länder) till följd av klimatförändringarna. Frågan är ytterst känslig och har fått tidigare möten att närapå bryta ihop.

En annan fråga – också känslig – rör finansieringen, där rika länder lovat fattigare länder 100 miljarder amerikanska dollar årligen från 2020. Pengarna ska gå till att begränsa utsläppen av växthusgaser och till anpassning när klimatet förändras.

NYA REKORD I FÖRNYBART OCH GRÖNT

Ratificeringen av det internationella klimatavtalet har som sagt gått betydligt snabbare än vad många bedömare trott. Så visst tycks det på flera håll finnas en genuin politisk vilja att ta tag i vad som kan bli en klimatkatastrof.

Den senaste rapporten från energiorganisationen Irena visar att vind- och solenergi är på kraftig framfart. Den största ökningen år 2014 stod solenergin för – andelen solenergi i världen ökade med nästan 40 procent från året innan. Även om solenergin utgår från låga nivåer tycks trenden hålla i sig. Analytiker pekar

också på att produktionskostnaderna för förnybar energi ligger på samma nivåer, eller till och med är lägre, än kostnaderna för fossil energi.

Det är inte heller bara energimarknaden som tänker nytt. I den nyligen publicerade FN-rapporten "The financial system we need" konstateras att antalet initiativ för att skapa en mer hållbar finansmarknad har mer än dubblats på fem år. I dag finns drygt 200 finansiella regleringar och riktlinjer i nästan 60 länder för att främja investeringar som är bättre för samhället och klimatet.

Solpark mellan Västerås och Enköping. FOTO: ANDRÉ MASLENNIKOV/IBL

FOTO: JOAO LUIZ BULCAO/IBL

ANSVARSPRÅGAN

Vad händer om länderna inte lever upp till klimatavtalet? Rent formellt är bara målet om att hålla jordens globala uppvärmning under 2 grader bindande på ett gemensamt plan. Det finns inga straffsatser i avtalet och ett land som inte lever upp till avtalet kan inte ställas till svars inför FN. I stället bygger avtalet på gemensamt ansvar och förtroende.

Fredrik Erixon, chef för den Brysselbaserade tankesmedjan Ecipe, menar dock att EU-länder kan hållas skyldiga inför unionen att följa avtalet.

– Om du som medlemsland inte följer vad EU beslutar kan du tas till domstol. Klimatavtalet i sig är inte bindande på det sättet, men när EU nu omformulerar det till sig egen policy så blir det tvingande för medlemsländerna, säger han och tillägger:

– EU:s policy tillåter förstås flexibilitet, vissa kommer att göra mer än andra. Men även Polen kommer behöva anta en policy för hur landet ska ställa om.